

Dictamen en relació amb la consulta plantejada per una Administració Pública amb competències en l'àmbit de la salut en relació amb la cessió de dades a les Forces i Cossos de Seguretat

Es presenta davant l'Agència Catalana de Protecció de Dades un escrit en el qual es sol·licita el parer de l'Agència en relació amb una cessió concreta de dades personals a petició d'una Administració Pública amb competències en l'àmbit de la seguretat pública.

Analitzada la petició, la documentació que s'acompanya, vist l'informe de l'Assessoria Jurídica i la normativa vigent aplicable, s'emet el dictamen:

I

La consulta es planteja en relació amb la legitimitat de cedir a una unitat policial dades de caràcter personals, en base a una petició concreta per raó d'una investigació sobre activitats presumptament delictives. En concret les dades sol·licitades són la confirmació de si dues persones concretes consten donades d'alta a l'administració consultant i si és així, les seves dades de contacte, en particular, domicili i telèfons de contacte. En el fax pel qual es formula la sol·licitud de dades personals es relacionen els noms de les dues persones sobre les quals versa la petició i els seus respectius documents identificatius.

L'organisme públic amb competències en relació a la targeta sanitària respon a la petició formulada que, d'acord amb el marc normatiu aplicable, els *"caldría algun número, referència i/o descripció relativa a l'expedient policial concret obert contra les persones objecte de la petició. Sense necessitat d'esmentar cap activitat delictiva que obligadament encara es troba en fase de presumpció, seria la forma d'acreditar i establir una relació amb els supòsits exposats que vagi més enllà de la investigació d'unes imprecises activitats. Altrament a causa de l'escàs valor que la jurisprudència del nostre país, tant penal com d'altres àmbits, atorga a la documentació tramesa per fax, li agrairíem que ens fes arribar també la petició per correu."*

A l'escrit pel qual es sol·licita el parer de l'Agència s'adjunta còpia del fax de petició de les dades, còpia del fax de resposta adreçat a la unitat policial i còpia de la resposta tramesa pel servei d'assessorament de Derecho.com en relació amb el cas que es planteja prèvia consulta de l'administració pública amb competències en l'àmbit de la salut.

II

En primer terme, cal analitzar la cessió de dades de caràcter personal d'acord amb la normativa d'aplicació. L'article 11 de la Llei orgànica de protecció de dades de caràcter personal (LOPD) disposa:

1. *Les dades de caràcter personal objecte del tractament només poden ser comunicades a un tercer per al compliment de finalitats directament relacionades amb les funcions legítimes del cedent i del cessionari amb el consentiment previ de l'interessat.*
2. *El consentiment que exigeix l'apartat anterior no és necessari:*
 - a) *Quan la cessió està autoritzada en una llei. (...)*

Específicament en l'àmbit dels tractaments de dades personals per part de les Forces i Cossos de Seguretat la pròpia LOPD preveu una regulació específica a l'article 22.a)

l'apartat segon es regula la recollida i el tractament de dades per les Forces i Cossos de Seguretat sense el consentiment dels afectats, en els següents termes:

“2. La recollida i el tractament per a finalitats policials de dades de caràcter personal per les Forces i els Cossos de Seguretat sense el consentiment de les persones afectades estan limitats a aquells supòsits i aquelles categories de dades que siguin necessaris per a la prevenció d'un perill real per a la seguretat pública o per a la repressió d'infraccions penals, i han de ser emmagatzemades en fitxers específics establerts a aquest efecte, que s'han de classificar per categories en funció del grau de fiabilitat.”

L'article 22.2 LOPD exigeix doncs, que quan no es disposi del consentiment dels titulars de les dades personals, la recollida i el tractament de dades personals sigui únicament per raó de la prevenció d'un perill real per a la seguretat pública o per a la repressió d'infraccions penals sense requerir que sigui per raó d'un cas o d'una investigació concreta, sinó que únicament limita la recollida i el tractament a aquells supòsits i categories de dades que siguin necessaris per atendre o realitzar les finalitats esmentades.

Altrament es disposa en relació amb la recollida i el tractament de dades sensibles, en concret a l'apartat tercer del mateix article que estableix les especificitats per a la recollida i el tractament de dades especialment protegides, en tant es remet a l'article 7 LOPD:

“3. La recollida i el tractament per les Forces i Cossos de Seguretat de les dades a què fan referència els apartats 2 i 3 de l'article 7 es poden fer exclusivament en els supòsits en què sigui absolutament necessari per a les finalitats d'una investigació concreta, sens perjudici del control de legalitat de l'actuació administrativa o de l'obligació de resoldre les pretensions formulades, si s'escau, pels interessats que corresponen als òrgans jurisdiccionals.”

Les dades sensibles a les que fa referència són les dades personals que revelen la ideologia, l'afiliació sindical, la religió i les creences i aquelles dades que fan referència a l'origen racial, a la salut i a la vida sexual. Malgrat doncs, que en molts supòsits, els fitxers de les Forces i Cossos de Seguretat poden contenir dades sensibles, la petició que ha estat formulada en aquest supòsit concret no conté aquest tipus d'informació personal, sens perjudici que pugui resultar aplicable en d'altres ocasions, tenint especialment rellevància en relació amb l'àmbit material de l'administració consultant, en termes generals.

L'article 11.2.a) LOPD eximeix doncs, del requisit del consentiment de l'afectat per a les comunicacions de dades personals quan estiguin previstes en una norma amb rang legal, que en aquest cas trobaria el seu emparament en l'article 22 LOPD. S'introdueix d'aquesta manera, una excepció a la regla general que exigeix el consentiment previ de l'interessat a les comunicacions adreçades al compliment de les finalitats legítimes d'ambdós subjectes de la comunicació. L'exempció del requisit del consentiment però, no significa que resti inaplicable el règim general de protecció de dades, ans el contrari, cobra especial rellevància el compliment dels principis generals de la protecció de dades personals, atès que la comunicació de dades és incontestada; el mateix article 22.2 LOPD restringeix aquestes comunicacions a aquells supòsits i a aquelles categories de dades que siguin necessàries per a la prevenció d'un perill real per a la seguretat pública o per a infraccions penals, concretant així les finalitats determinades, explícites i legítimes que poden atendre aquests tractaments. L'article 4 LOPD recull el principi de qualitat de les dades, principi bàsic i definidor del règim de protecció de les dades personals, que en el seu apartat primer exigeix que les dades només poden ser recollides per ser tractades, i sotmetre-les a tractament, quan siguin adequades, pertinents i no excessives en relació amb l'àmbit i les finalitats determinades, explícites i legítimes per a les quals s'han obtingut.

És necessari doncs, que la petició d'informació personal per part de les Forces i Cossos de Seguretat sigui formulada d'acord amb el que disposen les lleis aplicables atès que es tracta de supòsits d'excepció on decau el consentiment previ del titular per atendre altres interessos públics, com és, en el cas que ens ocupa, la protecció de la seguretat ciutadana. En termes generals, l'administració pública o el funcionari al qual se li requereixi determinades dades de caràcter personal podrà sol·licitar, als efectes de poder justificar la comunicació de les dades, un aclariment del motiu que fonamenta la petició per part de les Forces i Cossos de Seguretat, si aparentment no es tracta de cap dels supòsits habilitats o si no es dedueix clarament que són unes dades necessàries per a la prevenció d'un perill real per a la seguretat pública o per a la repressió d'infraccions penals, sens perjudici que correspongui a les Forces i Cossos de Seguretat l'apreciació dels fets o de les circumstàncies de les seva actuació.

III

En relació amb el cas concret plantejat, la petició de dades personals per part de la unitat policial en qüestió es motiva en el fet que resulten necessàries per a les investigacions que duu a terme sobre activitats presumptament delictives i s'insereix d'aquesta manera en el supòsit habilitat per l'article 22.2 LOPD per a la recollida i tractament de dades personals necessàries per a la repressió d'infraccions penals. La petició, a més, és d'uniques dades personals concretes, expressament i clarament determinades, que no tenen el caràcter de dades sensibles sinó que són dades merament identificatives de les persones sobre les quals es demana la informació. D'aquesta manera, la finalitat perseguida i el fonament de la sol·licitud queden acreditats. No sembla doncs que davant d'aquest cas concret sigui necessari sol·licitar un aclariment addicional, sens perjudici que en la resposta a la sol·licitud d'informació, i als efectes de deixar-ne constància, s'indiqui que les dades personals es comuniquen únicament a l'empara de l'article 22 LOPD i de l'excepció prevista per la normativa de protecció de dades que autoritza la cessió de dades sense el consentiment dels afectats quan la comunicació està prevista amb una norma amb rang legal.

D'acord amb les consideracions fetes fins ara, en relació amb la consulta plantejada per l'administració pública amb competències en l'àmbit de la salut, es fan les següents,

Conclusions

Les dades personals només poden ser comunicades a un tercer per al compliment de finalitats directament relacionades amb les funcions legítimes del cedent i del cessionari amb el consentiment previ de l'interessat. El consentiment no és necessari quan la comunicació està expressament habilitada per una norma amb rang de llei. En aquests supòsits, les dades personals que siguin objecte de comunicació, d'acord amb el principi de qualitat, hauran de ser exclusivament aquelles adequades, pertinents i no excessives d'acord amb les finalitats legítimes, explícites i determinades a les quals s'hagin de destinar.

La normativa de protecció de les dades de caràcter personal habilita expressament la recollida i el tractament per a finalitat policials de dades personals per part de les Forces i Cossos de Seguretat sense el consentiment dels titulars de les dades, sempre i quan es limiti a aquells supòsits i per a aquelles categories de dades que siguin

necessaris per a la prevenció d'un perill real per a la seguretat pública o per a la repressió d'infraccions penals.

Les peticions de dades de caràcter personal per part de les Forces i Cossos de Seguretat formulades a l'empara de la normativa sobre protecció de la seguretat ciutadana que compleixin amb els requisits establerts a l'article 22.2 o 22.3, segons correspongui, hauran de ser ateses d'acord amb la normativa vigent, sens perjudici de qualsevol altra responsabilitat que pugui derivar d'un tractament excessiu de la informació. En tot cas, l'òrgan o autoritat a la qual se sol·liciten les dades pot, davant d'una petició imprecisa o dubtosa d'informació per part de les Forces i Cossos de Seguretat i atès el que disposa la normativa de protecció de dades personals, sol·licitar un aclariment o la menció expressa conforme es tracta d'informació necessària per a la prevenció d'un perill real per a la seguretat pública o per a la repressió d'infraccions penals, als efectes de determinar les possibles responsabilitats derivades d'un accés indegut o d'una comunicació il·legítima de dades.

La sol·licitud de dades personals que s'ha plantejat a l'organisme públic amb competències en relació a la targeta sanitària individual determina quines dades concretes són necessàries per a la investigació d'activitats presumptament delictives complint d'aquesta manera amb els principis de qualitat i de legitimitat que regeixen el règim de protecció de les dades personals sens perjudici que en la resposta i als efectes de documentar millor la comunicació es pugui fer esment dels preceptes que emparen la cessió i la resta de normativa que resulti aplicable.